

Základná škola Pavla Horova Michalovce

ŠKOLSKÝ ROK: 2016/2017

4. ROČNÍK

ETICKÁ VÝCHOVA

PaedDr. Danka Elečková

Obsah

Charakteristika predmetu	2
Ciele učebného predmetu.....	2
Kľúčové kompetencie	3
Obsahový štandard.....	4
Výkonový štandard.....	7
Pedagogické stratégie	8
Učebné zdroje	8
Hodnotenie.....	8
Tematický plán	9

Učebné osnovy vypracované na základe Štátneho vzdelávacieho programu ISCED 1, schváleného 19.6.2008.

Charakteristika predmetu.

Etická výchova je povinne voliteľný predmet a jeho poslaním je vychovávať osobnosť s vlastnou identitou a hodnotovou orientáciou, v ktorej úcta k človeku a k prírode, spolupráca, prosociálnosť a národné hodnoty zaujímajú významné miesto.

Pri plnení tohto cieľa sa neuspokojuje iba s poskytovaním informácií o morálnych zásadách, ale zážitkovým učením účinne podporuje pochopenie mravných noriem a napomáha osvojeniu správania sa, ktoré je s nimi v súlade.

Pripravuje mladých ľudí pre život v tom zmysle, aby raz ako dospelí prispeli k vytváraniu harmonických vzťahov v rodine, na pracovisku, medzi spoločenskými skupinami, v národe a medzi národmi.

Etická výchova sa v prvom rade zameriava na výchovu k prosociálnosti, ktorá sa odráža v morálnych postojoch a v regulácii správania sa žiakov. Jej súčasťou je aj rozvoj sociálnych zručností ako aj podpora mentálnej hygieny, podieľa sa na primárnej prevencii porúch správania a učenia.

Ciele učebného predmetu.

Cieľom etickej výchovy je vychovať osobnosť, ktorá:

- má svoju vlastnú identitu, je sama sebou a pritom táto identita zahŕňa v sebe aj prosociálnosť
- má pozitívny vzťah k životu a ľuďom spojený so zdravou kritickosťou
- jej správanie je určované osobným presvedčením a etickými normami, vyplývajúcej z univerzálnej solidarity a spravodlivosti, a preto je do istej miery nezávislá od tlaku spoločnosti
- má zrelý morálny úsudok opierajúci sa o zovšeobecnené zásady, preto je schopná správne reagovať aj v neočakávaných a zložitých situáciách
- charakterizuje ju spojenie správneho myslenia a konania
- koná v súlade so svojimi zásadami, ale aj s citovou zaangażovanosťou – súlad medzi emóciami a chcením- nekoná len z povinnosti a bez nadšenia s pocitom sebaľústi
- prijíma iných v ich rozdielnosti, akceptuje ich názory a je ochotná na prijateľný kompromis, ktorý ale nie je v rozpore so všeľudskými hodnotami, je ochotná spolupracovať a iniciovať spoluprácu

Kľúčové kompetencie

Sociálne komunikačné kompetencie

- vie komunikovať na slušnej úrovni, vyjadruje sa výstižne a kultivovane
- dokáže prezentovať vlastnú prácu
- dokáže sa zblížiť, spoznať, vytvárať spoločenstvo triedy, pri komunikácii prejavuje prvky tolerancie
- kultivovane prijíma a rešpektuje opačné pohlavie
- dokáže tolerovať odlišnosti

Kompetencie učiť sa učiť

- má osvojené základy sebareflexie pri poznávaní svojich myšlienkových postupov
- získané informácie využíva pri svojom učení
- vyberá a hodnotí získané informácie
- uvedomuje si význam vytrvalosti pre svoj pokrok

Kompetencie riešenia problémov

- samostatne rieši úlohy, hľadá chyby a odôvodňuje správne riešenia
- spoločne rieši problém, diskutujú, sebahodnotia sa
- vníma a sleduje problémové situácie v škole

Osobné a občianske kompetencie

- chápe hodnoty rodiny pre jednotlivca
- uvedomuje si význam blízkeho človeka pre život jednotlivca
- uvedomuje si, že má svoje práva a povinnosti
- vytvára si pozitívny vzťah k životu a ľuďom
- dokáže tolerovať a spolupracovať

Kompetencie pracovné

- dodržiava hygienické pravidlá
- udržiava poriadok a bezpečnosť pri práci
- neničí, ale chráni prácu iných ľudí a spolužiakov

Kompetencie vnímať a chápať kultúru a vyjadrovať sa nástrojmi kultúry

- uvedomuje si význam umenia a kultúrnej komunikácie vo svojom živote
- rešpektuje vkus iných ľudí a primerane veku dokáže vyjadriť svoj vkusový postoj
- správa sa kultúrne, primerane okolnostiam a situáciám
- dokáže vnímať tvorivosť iných

Obsahový štandard

Tematický celok	Obsahový štandard
<p>Sociálne postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch</p>	<p>Tolerancia vo vzťahoch</p> <p>Rešpekt a úcta voči všetkým ľuďom</p> <p>Dôležitosť komunikačných interpersonálnych zručností v medziľudských vzťahoch</p> <p>Kultivované správanie k osobám iného pohlavia</p> <p>Vnímanie rozdielov nielen v stavbe tela a jeho fungovaní, ale aj v myslení, prežívaní, správaní, záujmoch</p> <p>Empatické správanie voči osobám iného pohlavia</p>
<p>Reálne a zobrazené vzory</p>	<p>Sloboda a zodpovednosť</p> <p>Pozitívne a negatívne vplyvy TV, filmu, počítačových hier...</p> <p>Prezentácia prosociálnych vzorov v bezprostrednom okolí dieťaťa/rodičia, priatelia, učitelia/</p> <p>Čitateľský návyk ako možný zdroj objavovania prosociálnych vzorov</p>

ZŠ P. HOROVA
MICHALOVCE

<p>Rozvoj tvorivosti a iniciatívy</p>	<p>Podporovanie záujmov, ktoré rozvíjajú osobnostné kvality/šport, umelecké aktivity, sociálna činnosť, činnosť na ochranu prírody/</p> <p>Osobnostné kvality využívané pre dobro jednotlivca i pre celé spoločenstvo</p> <p>Tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov</p>
<p>Napĺňanie obsahu Dohovoru o právach dieťaťa</p>	<p>Práva detí, dôvody prečo vznikli a ich akceptácia v demokratických krajinách, podiel UNESCO na ochrane dieťaťa/Čo znamená mám právo? Čo znamená mám zodpovednosť?/</p> <p>Opčný protokol k právam dieťaťa</p> <p>Práva dieťaťa v slovenskom právnom poriadku</p> <p>Solidarita a prijatie odlišností/solidarita s deťmi, ktoré sú vykorisťované, zaťahované do vojnových konfliktov, zneužívané na ťažkú prácu, alebo sexuálne/</p> <p>Osobnostný a sociálny rozvoj</p>

ZŠ P. HOROVA
MICHALOVCE

Náš región-naša vlasť	<p>Rozvíjanie povedomia a príslušnosti k svojmu regiónu-k svojej vlasti/ Čo sa mi najviac páči? Čo z neho by mi najviac chýbalo?/</p> <p>Iniciatíva pri poznávaní a ovplyvňovaní vlastného regiónu -dobre poznať svoje bydlisko a jeho okolie - geografiu, kultúru osobnosti, ale aj vedieť, čo nášmu regiónu chýba, čo v ňom treba vylepšiť</p> <p>Ekologické správanie, vzťah k faune a flóre regiónu/Čo sa mi nepáči alebo čo ma trápi v našom regióne? Čo by som mohol urobiť v jeho prospech ja alebo my spoločne/</p> <p>Tvorba projektov</p>
------------------------------	---

Prierezová téma	Realizovaná v tematickom celku
OSOBNOSTNÝ A SOCIÁLNY ROZVOJ	SOCIÁLNE POSTOJE A SPOSOBILOSTI V MEDZILUDSKÝCH VZŤAHOCH
ENVIRONMENTÁLNA VÝCHOVA	NÁŠ REGIÓN - NAŠA VLASŤ
MEDIÁLNA VÝCHOVA	REÁLNE A ZOBRAZENÉ VZORY
MULTIKULTÚRNA VÝCHOVA	NAPŔNANIE DOHOVORU O PRÁVACH DIEŤAŤA
DOPRAVNÁ VÝCHOVA - VÝCHOVA K BEZPEČNOSTI V CESTNEJ PREMÁVKE	NÁŠ REGIÓN – NAŠA VLASŤ
OCHRANA ŽIVOTA A ZDRAVIA	NÁŠ REGIÓN – NAŠA VLASŤ
TVORBA PROJEKTU A PREZENTAČNÉ ZRUČNOSTI	NÁŠ REGIÓN – NAŠA VLASŤ
FINANČNÁ GRAMOTNOSŤ	REÁLNE A ZOBRAZENÉ VZORY ROZVOJ TVORIVOSTI A INICIATÍVY

Výkonový štandard

Tematický celok	Výkonový štandard
<p>Sociálne postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahoch</p>	<p>chápať význam zlatého pravidla mravnosti v medziľudských vzťahoch</p> <p>uvedomovať si význam rovnoprávnosti ľudí bez ohľadu na rasu, pohlavie</p> <p>chápať správanie iného pohlavia</p> <p>rozvíjať autonómne cítenie a myslenie</p> <p>súhlasiť s názormi iných</p> <p>aplikovať osvojené základné sociálno- komunikačné zručnosti do vzťahov</p> <p>prijať zodpovednosť za svoje rozhodnutia</p>
<p>Reálne a zobrazené vzory</p>	<p>reflektovať pozitívne i negatívne vplyvy jednotlivých médií</p> <p>rozoznávať prosociálne vzory vo svojom okolí</p> <p>postrehnúť nevhodnosť vplyvu TV a badať snahu o reguláciu jej sledovania</p> <p>rozoznať prosociálny vzor a negatívny vzor</p> <p>správať sa prosociálne</p>
<p>Rozvoj tvorivosti a iniciatívy</p>	<p>rozoznať rozdiel medzi pozitívnou iniciatívou a tou, ktorá ohrozuje jeho zdravie a bezpečnosť</p> <p>riešiť aktívne problémy v triede</p> <p>iniciovať ochranu životného prostredia</p>
<p>Napíňanie obsahu Dohovoru o právach dieťaťa</p>	<p>poznať pojmy „ľudské práva a práva dieťaťa“</p> <p>vymenovať aspoň 5 práv dieťaťa</p> <p>rozoznať rozdiel medzi pojmami právo a povinnosť</p>

	<p>vymenovať aspoň tri situácie nerešpektovania práv detí doma i vo svete</p> <p>osvojiť si sociálne normy</p> <p>dožadovať sa svojich práv</p> <p>rešpektovať práva iných</p>
Náš región – naša vlasť	<p>poznať kvality a prednosti nášho regiónu – vlasti</p> <p>prejavovať hrdosť na náš región – našu vlasť</p> <p>prispievať k zviditeľňovaniu nášho regiónu - vlasti</p>

Pedagogické stratégie

Formy a metódy práce : skupinové vyučovanie, samostatná práca, práca vo dvojici, rozhovor, rozprávanie, hra, zážitkové metódy- dramatizácia, práca s textom, Brainstorming

Učebné zdroje

Pracovné listy k Etickej výchove pre 4. ročník ZŠ/ Autorky: PaedDr. E. Ivanová, PhDr. Ľ. Kopinová, Mgr. M. Otottová/

Odborná literatúra - PaedDr. Eva Ivanová, PhDr. Ľubica Kopinová :Etická výchova v 4. ročníku ZŠ- Metodická príručka pre učiteľov- Metodicko- pedagogické centrum v Bratislave-2007

Odborné časopisy, detské časopisy, interaktívna tabuľa, internet, dataprojektor,

detská mimočítanková literatúra, pracovné listy vytvorené pedagógom, internetová stránka školy: www.zsphorova.sk/modernaskola

Hodnotenie

Predmet Etická výchova vo 4. ročníku sa hodnotí SLOVNE, podľa Metodického pokynu č.22/ 2011 na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy

Pri hodnotení žiakov so špecifickými vzdelávacími potrebami budeme postupovať v zmysle odporúčaných záverov psychologického vyšetrenia.

Tematický plán

Predmet: Etická výchova

Ročník: 4. ročník

Časová dotácia: 33 hodín ročne -1 hodina týždenne

Tematický celok	Téma	Obsahový štandard	Výkonový štandard
Sociálne postoje a spôsobilosti v medziľudských vzťahov Počet hodín: 5	Vízia spolupracujúceho spoločenstva ako základ pre dobré spolužitie Základné komunikačné zručnosti Čo očakávame od chlapcov a čo od dievčat Kultivované správanie Tolerancia	Tolerancia vo vzťahoch Rešpekt a úcta voči všetkým ľuďom Dôležitosť komunikačných interpersonalných zručností v medziľudských vzťahoch Kultivované správanie k osobám iného pohlavia Vnímanie rozdielov nielen v stavbe tela a jeho fungovaní, ale aj v myslení, prežívaní, správaní, záujmoch Empatické správanie voči osobám iného pohlavia	Chápať význam zlatého pravidla mravnosti v medziľudských vzťahoch Uvedomovať si význam rovnoprávnosti ľudí bez ohľadu na rasu, pohlavie Chápať správanie iného pohlavia Rozvíjať autonómne cítenie a myslenie Súhlasiť s názorom iných Aplikovať osvojené základné sociálno-komunikačné zručnosti do vzťahov Prijať zodpovednosť za svoje rozhodnutia

<p>Reálne a zobrazené vzory Počet hodín: 7</p>	<p>Porozumenie</p> <p>Môj vzor</p> <p>Pozitívne a negatívne vplyvy TV, filmu, počítačových hier, reklamy, prezentácia prosociálnych vzorov v bezprostrednom okolí dieťaťa – rodič, učiteľ</p> <p>Sloboda a zodpovednosť</p> <p>Čitateľský návyk ako možný zdroj objavovania prosociálnych vzorov /Môj literárny vzor/</p> <p>Filmový vzor</p> <p>Ľudské hodnoty</p>	<p>Sloboda a zodpovednosť</p> <p>Pozitívne a negatívne vplyvy TV, filmu, počítačových hier...</p> <p>Prezentácia prosociálnych vzorov v bezprostrednom okolí dieťaťa/rodičia, priatelia, učitelia/</p> <p>Čitateľský návyk ako možný zdroj objavovania prosociálnych vzorov</p>	<p>Reflektovať pozitívne i negatívne vplyvy jednotlivých médií</p> <p>Rozoznávať prosociálne vzory vo svojom okolí</p> <p>Postrehnúť nevhodnosť vplyvu TV a badať snahu o reguláciu jej sledovania</p> <p>Rozoznať prosociálny vzor a negatívny vzor</p> <p>Správať sa prosociálne</p>
<p>Rozvoj tvorivosti a iniciatívy Počet hodín :7</p>	<p>Zmeny a detaily na iných</p> <p>Podporovanie záujmov</p> <p>Tvorivosť</p> <p>Pravidlá, ktoré nám uľahčujú život</p> <p>Komunikácia a medziľudské vzťahy</p> <p>Riešenie každodenných problémov</p> <p>Čím sa líšime</p>	<p>Podporovanie záujmov ktoré rozvíjajú osobnostné kvality/šport, umelecké aktivity, sociálna činnosť, činnosť na ochranu prírody/</p> <p>Osobnostné kvality využívané pre dobro jednotlivca i pre celé spoločenstvo</p> <p>Tvorivosť, iniciatívnosť a vytrvalosť pri riešení každodenných problémov</p>	<p>Rozoznať rozdiel medzi pozitívnou iniciatívou a tou, ktorá ohrozuje jeho zdravie a bezpečnosť</p> <p>Riešiť aktívne problémy v triede</p> <p>Iniciovať ochranu životného prostredia</p>

<p>Napíňanie obsahu Dohovoru o právach dieťaťa Počet hodín: 6</p>	<p>Želania a potreby Dohovor o právach dieťaťa Individuálne a skupinové práva Práva a povinnosti Ochrana práv Spoločenstvo</p>	<p>Práva detí, dôvody prečo vznikli a ich akceptácia v demokratických krajinách, podiel UNESCO na ochrane dieťaťa/Čo znamená mám právo? Čo znamená mám zodpovednosť?/ Opčný protokol k právam dieťaťa Práva dieťaťa v slovenskom právnom poriadku Solidarita a prijatie odlišností/solidarita s deťmi, ktoré sú vykorisťované, zaťahované do vojnových konfliktov, zneužívané na ťažkú prácu, alebo sexuálne/ Osobnostný a sociálny rozvoj</p>	<p>Poznať pojmy „ľudské práva a práva dieťaťa“ Vymenovať aspoň 5 práv dieťaťa Rozoznať rozdiel medzi pojmi právo a povinnosť Vymenovať aspoň tri situácie nerešpektovania práv detí doma i vo svete Osvojiť si sociálne normy Dožadovať sa svojich práv Rešpektovať práva iných</p>
<p>Náš región – naša vlasť Počet hodín : 8</p>	<p>Slovensko, moje rodisko Tradície nášho regiónu Čo chýba nášmu regiónu Vlasť/Slovensko – moja vlasť/ Poznaj svoje bydlisko a jeho okolie Čo mi dala etická výchova Hry pre radosť a uvoľnenie Hry pre radosť a uvoľnenie</p>	<p>Rozvíjanie povedomia a príslušnosti k svojmu regiónu – k svojej vlasti/Čo sa mi najviac páči? Čo z neho by mi najviac chýbalo?/ Iniciatíva pri poznávaní a ovplyvňovaní vlastného regiónu- dobre poznať svoje bydlisko a jeho okolie – geografiu, kultúru, osobnosti, ale aj vedieť, čo nášmu regiónu chýba, čo v ňom treba vylepšiť Ekologické správanie, vzťah k faune a flóre regiónu/Čo sa mi nepáči alebo čo ma trápi v našom regióne? Tvorba projektov</p>	<p>Poznať kvality a prednosti nášho regiónu - vlasti Prejavovať hrdosť na náš región – našu vlasť Prispievať k zviditeľňovaniu nášho regiónu – našej vlasti</p>